

CRISIS IN DE MESTSTOFFENINDUSTRIE

TEKST: KOEN LAUWERS (FINANCIËEL ANALIST)

De economische crisis bleef niet zonder gevolgen voor de meststoffen-sector. Meststoffen zijn echter onmisbaar om de stijgende wereldbevolking te blijven voeden.

Wanneer men spreekt over kunstmest, dan heeft men het meestal over zogenaamde NPK-meststoffen, genoemd naar de hoofdbestanddelen nitraat (of stikstof), fosfor en kaliumcarbonaat (kali of potash). Stikstofkunstmest wordt geproduceerd op basis van aardgas. Voor elke kilogram kunstmest is ongeveer 0,6 kilogram aardgas nodig. Stikstof is onmisbaar maar kalium kan makkelijk een jaar niet gebruikt worden zonder dat dit een onmiddellijke invloed op de oogst heeft. Ook fosfor is een van de elementen die als basis dienen bij de productie van kunstmest. Zuivere fosfor is echter niet bruikbaar en in de landbouw komt het voor in de vorm van fosfaten of resten van fosforzuur.

2008 was een topjaar voor bedrijven in de meststoffenindustrie. De prijzen van kunstmest klommen naar recordniveaus en de producenten deden gouden zaken. Eind vorig jaar begon de marktsituatie te veranderen. Dit viel niet toevallig samen met het uitbreken van de financiële crisis die ook zwaar woog op de landbouwsector. Landbouwbedrijven kregen het plots erg moeilijk om nog kredieten af te sluiten tegen een aanvaardbaar tarief. Het gevolg was dat investeringen in onder meer meststoffen, maar bijvoorbeeld ook landbouwmateriaal, zwaar onderuitgingen. Landbouwers moesten noodgedwongen de bestaande voorraden opgebruiken en nieuwe bestellingen werden uitgesteld.

De prijzen van de landbouwgrondstoffen en dan met name de granen gingen eind vorig jaar en begin dit jaar onderuit. Vanaf het hoogtepunt werden maïs, soja en tarwe

tussen 50 en 60 procent goedkoper. Ook de prijzen van stikstof, fosfor en kali kelderden. Kali kon nog het langst standhouden omdat het aanbod erg geconcentreerd is, maar moest uiteindelijk toch buigen. China is als belangrijkste importeur bepalend voor de prijsvorming. Elke grote producent onderhandelt met de afnemers een vaste prijs die een bepaalde periode geldig is. Nog tot na deze zomer bleef de kaliprijs dalen. Zolang deze niet stabiliseert, is er voor de boeren ook geen extra motivatie om een voorraad in te slaan. De weersomstandigheden zijn een bijkomende reden waarom het herstel wat langer op zich laat wachten. In

verschillende gebieden hebben de oogsten grote vertraging opgelopen, waardoor er nog geen nieuwe gewassen kunnen worden geplant. Dit is onder meer het geval bij de oogst van maïs, soja en katoen in de Verenigde Staten.

CRISIS VAN TIJDELIJKE AARD

Toch is er een aantal redenen om aan te nemen dat de crisis in de meststoffensector maar van tijdelijke aard is. Een eerste langetermijntrend die een hoger meststoffenverbruik in de kaart speelt is de demografische ontwikkeling. Volgens de Wereldbank zal de wereldbevolking van momenteel 6,7 miljard mensen oplopen naar 8 miljard in 2030. De Verenigde Naties kijkt nog iets verder en gaat voor 2050 uit van 9,2 miljard mensen. Gemiddeld zal er dus per jaar ongeveer 1 procent of bijna 70 miljoen mensen bijkomen zodat ook de vraag naar granen met minstens eenzelfde percentage zal toenemen.

De ontwikkeling van de middenklasse

